

Korkeimmalle oikeudelle

Valituslupahakemus ja valitus

Muutoksenhakija

Yhdistys, jonka rekisterinumero on 212.459, hovioikeuden kumoamalta nimeltään Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry.

Prosessiosoite

oikeudenkäyntiavustaja, OTK Petteri Snell,
Museokatu 13 a 1, 00100 Helsinki
email: psnell@psnell.fi
Mobile +358 400 431192

oikeudenkäyntiavustaja, VT, KTM Timo Riissanen,
Lauttasaarentie 19 A 13, 00200 Helsinki
email: tar@finnlaw.com
Mobile +358 400 574360

Vastapuoli

Suomen Asianajajaliitto

Prosessiosoite

AA Panu Siitonen, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy
Södra Esplanaden 20, 00130 HELSINKI
email: panu.siitonen@hannessnellman.com
Mobile +358 50 547 1377

Asia

Yhdistyksen nimeä koskevan rekisterimerkinnän kumoaminen

Muutoksenhaun kohde

Helsingin hovioikeus 15.6.2018 tuomio Nro 771, Diaarinumero S 17/710
(Helsingin käräjäoikeus 8.2.2017 nro 6767)

Valituslupahakemus

Yhdistykselle tulee myöntää lupa ennakkopäätösperusteella tai ainakin painavasta syystä.

Perustelut

Ennakkopäätösperuste:

Jutussa on oikeastaan kysymys siitä, rajoittaako asianajajista annetun lain 11 § yhdistyksemme oikeutta ottaa nimeensä vieraskieliset sanat attorney, attorney at law. Lisäksi on kysymys siitä, voimmeko ottaa yhdistyksemme nimeen sanan auktorisoitu viittaamaan jäseniimme, jotka ovat saaneet viranomaiselta luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana yleisissä tuomioistuimissa.

Näihin kysymyksiin on ymmärtääksemme asianajajaliiton puheenjohtajankin mielestä tärkeää saada ylemmän tuomioistuimen ratkaisu, kuten olemme hovioikeudelle osoittamassamme valituslupahakemuksessa kertoneet. Olemme siinä viitanneet myös lehtikirjoitukseen, jossa asianajajaliiton puheenjohtajaa on haastateltu. Lehtikirjoituksen sävy on pilkallinen.

Kun vierasta kieltä käyttävät henkilöt etsivät oikeudellisia neuvoja, he usein etsivät palveluntarjoajaa internetistä. Sana attorney viittaa englanninkielessä asiamieheen ja avustajaan. Tämä voidaan havaita valtioneuvoston julkaisemasta suomi-englanti sanastosta sekä englanninkielisistä etymologisista sanakirjoista, mm. Webster 1864.

Kantamme on oikeusministeriössä vallitsevan pitkäaikaisen käännöskäytännön mukainen.

Vastapuoli ei ole osoittanut yhtäkään säädöskäynnöstä, jossa sana attorney olisi sama kuin suomen asianajajaliiton jäsen. Päin vastoin - säädöskäynnöksissä todetaan, että luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat voivat mm. toimia "act as an attorney" eli asiamiehinä.

Väliillisesti jutussa on siten kysymys Asianajajista annetun lain 11 §:n tulkinnasta. Jos asianajajaliiton ja alempien oikeuksien kanta hyväksytään, voivat sakolla tulla rangaistavaksi kaikki jäsenemme, jotka vain toistavat oikeudenkäymiskaaren ja oikeusapulain oikeusministeriön toimesta julkaistun käynnöksen sisältöä siitä, että he ovat oikeutettuja "act as an attorney". Tämä ei ole hyväksyttävää, eikä nykyaikaisen rikosoikeuden tarkkarajaisuuden vaatimuksen mukaista.

Auktorisointi viittaa puolestaan jo sivistyssanakirjankin mukaan viranomaisen lupaan, joka jäsenillämme on. On hämmästyttävää, että alemmat tuomioistuimet ovat hyväksyneet asianajajaliiton näkemykset lähes kokonaan.

Painava syy:

Vastapuoli pyrkii rajoittamaan elinkeinomme harjoittamista vaatimalla jäsenilleen yksinoikeutta vieraskielisiin sanoihin, jotka merkitsevät edustajaa, asiamiestä ja/tai avustajaa. Asianajajat saavat toimia noissa tehtävissä mutta niin saavat yhdistyksemme

jäsenetkin. Ilmaisujen attorney ja attorney at law valtaaminen ei perustu lakiin eikä vakiintuneeseen säädösten käännskäytäntöön vaan poikkeaa niistä.

Asianajajaliitto ei ole edes oikeussuojan tarpeessa tässä asiassa.

Valitus

Hovioikeuden ja kärjäoikeuden ratkaisut on kumottava, vastapuolen kanne on hylättävä ja vastapuoli on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulumme kaikissa oikeusasteissa vaatimamme mukaisesti kuukauden kuluttua korkeimman oikeuden tuomion antopäivästä laskettavine korkolain 4 §:ssä tarkoitettuine viivästyskorkeineen.

Korkeimman oikeuden osalta oikeudenkäyntikulujen määrä on tässä vaiheessa asiamiehen 8 tunnin työmäärää vastaava 1 760 euroa lisätynä 24 % arvonnäisäverolla 422,40 eurolla eli yhteensä 2 182,40 euroa. Määrään tulee lisätä mahdollinen oikeudenkäyntimaksu korkeimmassa oikeudessa.

Perustelut

Attorney on englanninkielinen sana, joka tarkoittaa asiamiestä. Attorney at Law tarkoittaa asiamiestä lain edessä - tuomioistuimissa. Suomessa Asianajajat, julkiset oikeusavustajat ja luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat voivat toimia asiamiehinä ja avustajina yleisissä tuomioistuimissa. Eräissä yksinkertaisissa asioissa ja muissa viranomaisissa voivat asiamiehenä ja avustajina toimia muutkin henkilöt. Yhdistyksemme jäsenet ovat lakimiehiä, jotka ovat saaneet oikeudenkäyntiavustajan luvan.

Oikeusministeriö laatii yleisön käyttöön säädösten englanninkielisiä käännsiä, jotka mainitaan epävirallisiksi, sillä englanti ei ole kieli, jolla säädöksiä Suomessa annetaan. Alemmat oikeudet ovat sivuuttaneet vakiintuneen käännskäytännön merkityksettömänä. Muilta osin viittaamme kirjallisiin todisteisiin, joiden luettelosta ilmenee, mitä niillä tahdotaan näyttää toteen. Poimimme yhden esimerkin.

Oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 15 luvun otsake ja 2 §:n 1. momentti on käännetty seuraavasti (lihavointi kirjoittajan):

Chapter 15 — Attorney (150/1958)

Section 2 (718/2011)

*(1) Unless otherwise provided in this or another Act, an advocate, a public legal aide or counsel who has obtained the license referred to in the Licensed Counsel Act (715/2011) may serve **as an attorney or counsel.***

Vastaavat kohdat suomeksi

15 luku - Oikeudenkäyntiasiamiehestä (11.4.1958/150)

2 § (17.6.2011/718)

*Jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä, **oikeudenkäyntiasiamiehenä tai -avustajana** saa toimia asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.*

Edellä esitetystä ilmenee, että yhdistyksemme jäsenet voivat toimia **oikeudenkäyntiasiamiehenä** tai -avustajana eli "serve as an attorney or counsel."

Oikeusapulain (257/2002) olennaiset osat vastaavasti, ensin käännös ja sitten suomeksi

Section 8 – Attorney

(1) Legal aid is provided by public legal aid attorneys. However, in matters to be heard by a court of law, also a **private attorney** who has consented to the task may be appointed as an attorney. In addition, a private attorney may be appointed in cases referred to in section 10 of the Act on State Legal Aid Offices (258/2002; laki valtion oikeusaputoimistoista).

(2) **Only an advocate or a licensed attorney** referred to in the Act on licensed attorneys (715/2011; laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista) **may be appointed as a private attorney**. As an attorney for a suspect in a criminal case may be appointed only a public legal aid attorney or an advocate, or on special grounds a licensed attorney, if the suspect has been arrested or detained, if the suspect is charged with an offence with no statutory penalty less severe than imprisonment for four months or with an attempt of or participation in such an offence, or if the suspect is younger than 18 years of age. (720/2011)

(3) Where the person receiving legal aid has self nominated an eligible person as his or her attorney, that person shall be appointed unless there are special reasons to the contrary.

(4) In his or her task, **the attorney shall adhere to proper conduct as advocate**

Edellä oleva suomeksi:

8 § Avustaja

Oikeusapua antaa julkinen oikeusavustaja. Tuomioistuinasioissa avustajaksi voidaan kuitenkin määrätä myös tehtävään suostumuksensa antanut **yksityinen avustaja**. Lisäksi yksityinen avustaja voidaan määrätä valtion oikeusaputoimistoista annetun lain (258/2002) 10 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Yksityiseksi avustajaksi on määrättävä asianajaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Rikosasiasiassa epäillyn avustajaksi on määrättävä julkinen oikeusavustaja tai **asianajaja taikka erityisestä syystä luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja**, jos epäilty on pidätetty tai vangittu, jos häntä epäillään tai hänelle vaaditaan rangaistusta rikoksesta, josta ei ole säädetty lievempää rangaistusta kuin neljä kuukautta vankeutta, tai tällaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta siihen taikka jos epäilty on 18 vuotta nuorempi. (17.6.2011/720)

Milloin oikeusavun saaja on itse ehdottanut avustajakseen kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilön, tämä on määrättävä, jolleivät erityiset syyt toisin vaadi.

Avustaja on toimessaan velvollinen noudattamaan **hyvää asianajotapaa**.

- - -

Asianajajan ammattinimike (asianajaja, ruotsiksi advokat) on suojattu Asianajajista annetun lain 11 §:n nojalla. Siinä kriminalisoidaan Asianajajaan ja asianajajatoimistoon sekoitettavissa olevien ilmaisujen käyttö muilta kuin Suomen Asianajajaliiton jäseniltä. Vuonna 1997 on tuon säännöksen nojalla tuomittu rangaistus Asianajajaliiton passiiviluetteloon merkitylle henkilölle, joka - paitsi muuta - on kirjelomakkeissaan käyttänyt itsestään nimitystä attorney, attorney at law. Asia ei edennyt korkeimman oikeuden ratkaistavaksi vaan jäi tuolloin Helsingin hovioikeuden ratkaisun varaan.

Oikeusministeriö on jatkuvasti julkaissut käännöksiä suomalaisista säädöksistä siten, että

samoissa pykälissä käytetään termejä advocate ja attorney niin, että ne eivät tarkoita samaa asiaa. Advocate - asianajaja - ei ole sekoitettavissa termiin attorney - asiamies. Jos ne olisivat sekoitettavissa, niin käännös ei olisi sellainen kuin se nyt on. Asianajajista annetun lain käännöksestä ei tietäksemme löydy kertaakaan sanaa attorney.

Käräjäoikeus ja hovioikeus ovat nyt muutoksenhaun kohteena olevassa ratkaisussaan arvioineet, että yhdistyksemme nimi on harhaanjohtava, koska sanat Attorney ja Attorney at Law ovat niiden mielestä sekoitettavissa käsitteeseen Asianajaja. Ratkaisut tukeutuvat OTT Matti Joutsenen asiantuntijalausuntoon. Joutsen on esittänyt, että luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia tulisi kutsua Suomessa nimellä licensed legal counsel, jonka hän on ottanut lain 715/2011 epävirallisen - tuoreen - käännöksen nimikkeeseen. Käännös on julkaistu vasta sen jälkeen kun yhdistyksemme oli päättänyt ottaa riidanalaisen nimen.

Sanat Attorney ja Attorney at Law ovat anglosaksisesta oikeusperinteestä. Niiden sisältö on erilainen Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Attorney at Law on Englannissa tarkoittanut tuomioistuimen yhteydessä toimivaa asiamiestä. Nimike poistettiin siellä käytöstä 1700 luvulla nimikkeen tai nimikkeen alla toimineiden henkilöiden saaman huonon maineen vuoksi.

Attorney at Law tarkoittaa Yhdysvalloissa yleensä erityisen asianajajatutkinnon (Bar exam) suorittanutta juristia, joka kuuluu asianajajayhdistykseen - Bariin.

Suomen ja Ruotsin järjestelmät kuuluvat germaaniseen oikeusperinteeseen. Suomessa ja Ruotsissa asiamieheltä ei vaadita, että hän kuuluisi kansalliseen Asianajajaliittoon. Ruotsissa on Asianajajaliittoon kuulumattomien juristien lakiasiaintoyhdistys saanut esimerkiksi rekisteröidä itselleen domainin attorney.se

Asianajaja ei ole se, joka harjoittaa asianajoa ammatikseen, vaan se, joka on merkitty jäsenenä Suomen Asianajajaliiton pitämään asianajajaluetteloon (Ylöstalo 1981). Sanoja Attorney tai Attorney at Law ei ole suojattu Suomen Asianajajaliiton jäsenten käytettäväksi. Asiantuntija Joutsen on mielestämme paremminkin ryhtynyt asianajajaliiton asiamieheksi kuin asiantuntijaksi tässä asiassa.

Yhdistyksemme jäsenten on voitava käyttää itsestään nimitystä attorney sekä attorney at law, kun he keskustelevat asioista englanniksi. Yhdistyksemme on niin ollen voitava sisällyttää sanat Attorney ja yhdistelmä Attorney at Law yhdistyksen nimeen.

Yhdistyksemme nimeen on voitava ottaa sana auktorisoitu monikkomuodossaan viittaamaan jäseniimme, jotka ovat lakimiehiä ja saaneet viranomaiselta luvan - auktorisoinnin - toimia lakimiesavustajina ja lakimiesasiamiehinä yleisissä tuomioistuimissa.

Kanta suullisen käsittelyn tarpeeseen

Todistelu on molemmilla puolilla ollut hovioikeudessa kirjallista, joten suulliseen käsittelyyn ei välttämättä ole mielestämme aihetta.

Asian huolellisen käsittelyn kannalta suullinen käsittely olisi kuitenkin paikallaan kirjallisen todistelun esittelemiseksi sekä mahdollisiin kysymyksiin vastaamiseksi. Kun asiantuntijaamme - professori Eleftheriadista - on kuultu hovioikeudessa, esitämme hänen kuulemistaan myös korkeimmassa oikeudessa.

Todistelu

Vetoamme hovioikeuden ja käräjäoikeuden ratkaisuihin mainittuihin kirjallisiin todisteisiin ratkaisuihin ilmoitettuihin teemoineen.

Asiantuntijan kuuleminen

Esitämme korkeimmassa oikeudessa kuultavaksi professori Pavlos Eleftheriadista Oxfordin yliopistosta siitä, mikä merkitys sanoilla attorney ja attorney at law on englanninkielessä ja siitä, kuinka perusteltua on sallia tuon käsitteistön käyttäminen yhdistyksemme nimessä kilpailuoikeuden kannalta.

Allekirjoitukset

Yhdistys, jonka rekisterinumero on 212.459, hovioikeuden kumoamalta nimeltään Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry.

Puolesta ja laati 14.8.2018

oikeudenkäyntiavustaja, VT, KTM Timo Riissanen,